در جلسه جمعی از چهره‌های مطرح سیاسی از طیف‌های مختلف با رئیس‌جمهور همه حاضران بر انتخابات حداکثری و گشوده تاکید کردند

گفت‌وگو در میدان پاستور

زهراطیبی- علی مزروعی
گروه نقد روز

«آقای رئیس‌جمهور در یک پاسخ کلی گفتند همه ما در یک کشتی هستیم و اضافه کردند براندازان فرقی بین ما قائل نیستند.» این بخشی از روایت محسن هاشمی از جلسه سه‌ساعته دوشنبه‌شب رئیس‌جمهور با احزاب و گروه‌های سیاسی بود. در این جلسه تقریبا بیشتر نمایندگان احزاب و گروه‌های سیاسی فعال در کشور حضور داشتند و انتقادها و نظرات خود را مطرح کردند. پای ثابت این جلسه که حال‌وهوای انتخاباتی هم داشت مشارکت، ردصلاحیت‌ها و اقدامات هیات‌های اجرایی بود؛ موضوعاتی مهم که بیشتر از جانب طیف‌های مختلف اصلاح‌طلب مطرح شد و البته رئیسی در فرصت نیم‌ساعته پاسخ به نظرات و انتقادها درباره ردصلاحیت‌ها گفت اصل بر صلاحیت است، مگر اینکه فردی براساس مستندات قانونی صلاحیتش رد شود. رئیس‌جمهور البته نقدی هم ناظر به رسانه‌ها و مطبوعات اصلاح‌طلبی درباره انتشار اقدامات و فعالیت‌های دولت مطرح کرد. از متن جلسه که بگذریم، نشست احزاب با حضور رئیس‌جمهور حواشی نیز داشت، برای مثال عدم دعوت از آذر منصوری، رئیس جبهه اصلاحات یکی از موضوعاتی بود که از جانب اصلاح‌طلبان با واکنش همراه شد. از طرف دیگر کنایه‌ای که دبیرکل جبهه پایداری درباره انتخابات ۸۸ به اصلاح‌طلبان وارد کرد با واکنش آنها همراه شد و علی ربیعی و جواد امام ازجمله افرادی بودند که نسبت به اظهارات صادق محصولی واکنش نشان دادند، البته این بگومگو از جانب افراد حاضر در جلسه خیلی‌زود خاتمه پیدا کرد. نکته مهم و قابل‌توجه این بود که آیا می‌توان گفت این جلسه خروجی قابل‌توجهی خواهد داشت یا اساسا روی میزان مشارکت تاثیر خواهد گذاشت؟ امری که افراد حاضر در جلسه نظرات متفاوتی درباره آن داشتند. به همین منظور سراغ نمایندگان احزاب حاضر در جلسه رفتیم و نظرات آنها را جویا شدیم. با محسن هاشمی رئیس شورای مرکزی حزب کارگزاران، حمید رسایی مسئول کمیته انتخابات شریان، ابوالقاسم جراره دبیرکل حزب شریان، مالک شریعتی دبیرکل جمعیت رهپویان انقلاب، محمدعلی وکیلی مدیرمسئول روزنامه ابتکار و نماینده اصلاح‌طلب مجلس دهم و جواد امام سخنگوی جبهه اصلاحات گفت‌وگو کردیم که در ادامه می‌خوانید.

مالک شریعتی، دبیرکل جمعیت رهپویان درگفت‌وگو با «فرهیختگان»:

مدعیان گفت‌وگوی تمدن‌ها هم اینچنین باز با منتقدان‌شان برخورد نمی‌کردند

مالک شریعتی، نماینده مجلس یازدهم یکی از چهره‌های حاضر در جلسه با رئیس‌جمهور بود. شریعتی که به‌عنوان دبیرکل جمعیت رهپویان را در این جلسه نمایندگی می‌کرد در مجموع آن را برای افزایش مشارکت مثبت ارزیابی کرده و معتقد است جای خالی این جلسات پیش از این در دولت روحانی و در دولت اصلاحات که رئیس آن مدعی گفت‌وگوی تمدن‌ها بود کاملا احساس می‌شد. مشروح این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

همه حاضران عزم ایجاد امید و افزایش مشارکت را داشتند

مالک شریعتی برگزاری جلسه با احزاب توسط رئیس‌جمهور را واجد جنبه نمادین دانست و درباره تاثیر این جلسات بر میزان مشارکت گفت: «این جلسات جنبه نمادین دارند. قاعدتا وقتی ۵۰ نفر دعوت می‌شوند، همه نمی‌توانند آنجا سخنرانی کنند. فرصت اعلام دیدگاه‌ها مختصر است و برای افزایش همگرایی ملی و انسجام جنبه نمادین دارد. عزم همه برای ایجاد امید بود و تقریبا طرح مشترک همه کمک به افزایش مشارکت بود اما به‌هرحال هرکسی سلیقه خودش را می‌گفت. از این زاویه جلسه خوب و مفیدی بود. ما چنین جلسه‌ای را در دولت روحانی هیچ وقت شاهد نبودیم، حتی دولت‌هایی که ادعای گفت‌وگوی تمدن‌ها داشتند، چندان با روی باز نسبت به جریان‌های منتقدشان برخورد نمی‌کردند و چنین جلساتی با این کیفیت برگزار نمی‌شد.»

این کار خوب توسط رسانه ملی تداوم یابد

نماینده مجلس یازدهم در ادامه پیشنهاد تداوم جلسات تضارب آرا بین احزاب توسط رسانه ملی را داد و گفت: «عزم وزارت کشور درخصوص مشارکت دادن احزاب در فرآیندها، می‌تواند بیشتر از این هم شود، یعنی در تداوم این کار نمادین خوب با همکاری وزارت کشور، معاونت سیاسی و خانه احزاب می‌شود جلسات متعددی برگزار شود تا فضای گفت‌وگو میان احزاب و جریان‌ها برقرار شود. رسانه ملی نیز می‌تواند این جلسات را پوشش دهد و شور سیاسی و نشاط ایجاد کند. به نظر من تداوم این کار خوب است، یعنی به‌عنوان یک نکته خوب می‌شود از آن دفاع کرد. این کار می‌تواند توسط دیگران یعنی وزارت کشور و رسانه ملی هم تداوم پیدا کند و منعکس و دیدگاه‌های مختلف هم بیان شود. به‌نظر من حتی بخش‌های خوب و قابل‌توجه جلسه را رسانه ملی می‌تواند پخش کند و خوب است که دوستان ببینند چه حرف‌هایی زده می‌شود.»

قانون مجلس بدعت نیست

یکی از پیشنهادهای نمایندگان احزاب اصلاح‌طلب تصویب قانونی برای تداوم ثبت‌نام‌ها بود. مالک شریعتی این امر را برخلاف قانون مجلس دانست و افزود: «نکته جالب‌توجه جلسه تکرار عدم پذیرش قانون از سوی جریان اصلاح‌طلب بود. انصاری با این همه سابقه و تجربه پیشنهاد مشخصش این بود که بیاییم اجرای انتخابات را متوقف کنیم و دوباره فرصت ثبت‌نام بدهیم. کاندیداها و نامزدها بیایند ثبت‌نام کنند. درحالی‌که واقعا عجیب بود، اینکه فرآیندی به‌صورت علنی اعلام شده و هر کسی که می‌خواست پیش‌ثبت‌نام کرده و رکورد ثبت‌نام‌ها شکسته شده؛ حالا احساس کنند که ثبت‌نام نکرده‌اند پس باید مجددا فرصت ثبت‌نام‌ها تمدید شود واقعا اشتباه است و بسیار عجیب بود. وکیلی گفت پیش‌ثبت‌نام بدعت است. درحالی‌که این در کشور قانون است و وقتی فرآیندی در مجلس تصویب و تبدیل به قانون می‌شود، شورای نگهبان آن را تایید و ابلاغ می‌کند؛ خیلی بد است، آنجا که می‌بینیم بازی‌مان به‌هم خورده است اسم قانون را بدعت بگذاریم، بعد در جاهای دیگر به‌دنبال قانون بدویم. همین الان قانون در کشور بوده، بایستید و اجرایش کنید. اگر مردم ببینند این حرف‌ها زده شده، خیلی خوب است. به نظرم این قابل‌پخش است و از این منظر می‌تواند تداوم داشته باشد.»

گشایش‌های اقتصادی عامل اصلی و انگیزه‌بخش برای مشارکت مردم است

نماینده مردم تهران در پایان به تاثیر گشایش‌های اقتصادی بر افزایش مشارکت پرداخت و در این‌باره توضیح داد: «محور جلسه انتخابات بود ولی تقریبا همه اذعان داشتند که عامل اصلی و انگیزه‌بخش برای مردم، گشایش‌های اقتصادی در زندگی‌شان است که امید به آینده ایجاد می‌کند. این گشایش‌های اقتصادی هم باید در اقدامات فعلی دیده شود و هم روندی است که باید تداوم یابد تا این احساس به‌وجود بیاید که در آینده وضع بهتر خواهد شد. این موارد می‌تواند مردم را امیدوارتر کند و مشارکت را بالا ببرد. فعالیت سیاسی می‌تواند در این امر، اثر مثبت و منفی بگذارد. به‌هرحال وقتی جریانی می‌آید و در کشور سیاه‌نمایی می‌کند و مشکلات را بیشتر از آنچه هست، نمایش می‌دهد کمکی به مشارکت نمی‌کند. از آن طرف هم اگر اقدامات اصلاحی در دولت و مجلس پررنگ‌تر شود، می‌تواند به مشارکت کمک بیشتری کند. گرچه این روند را برای دولت مثبت می‌بینیم و نسبت به گذشته درحال اصلاح است اما نقطه‌ای که نگاه می‌کنیم، اوضاع مطلوب نیست. مقداری سرعت کند است و باید سرعت را تندتر کنند. اگر ما به دولت فعلی انتقادهایی داریم، عمده آن ناشی از این است که برخی روش‌های دولت روحانی همچنان در دستگاه‌های اجرایی پا برجاست. انتقاد ما این است افرادی که از قبل بوده‌اند و کار را به‌طور جدی دچار تحول نکرده‌اند، همچنان سرکار هستند.»

جواد امام، سخنگوی جبهه اصلاحات درگفت‌وگو با «فرهیختگان»:

رئیس جبهه اصلاحات به جلسه رئیس‌جمهور دعوت نشده بود

جواد امام، سخنگوی جبهه اصلاحات یکی از میهمانان حاضر در جلسه رئیس‌جمهور با احزاب بود. امام‌گریزی به حواشی شکل‌گرفته در جلسه زد و از لزوم افزایش مشارکت در انتخابات پیش‌رو گفت. مشروح این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

صندوق رای به شرط نقش‌آفرینی مردم تحول‌آفرین است

وی ابتدا درباره اینکه می‌توان گفت، جلسه خروجی قابل توجهی داشت یا خیر توضیح داد: «این جلسه نمی‌توانست خروجی قابل‌توجهی داشته باشد، چون در واقع جلسه به نقد طرفین انجامید تا اینکه ما به دنبال پذیرش واقعیت‌ها و اتخاذ راهکارهایی باشیم. البته لازم است خروجی مدنظر در نظر مردم هویدا شود و آنچه مسلم است این است که به هرحال ما هیچ عکس‌العملی بعد از صحبت‌های رهبری نداشتیم که بخواهد وضع را تغییر دهد و جامعه هم نسبت به آن تصمیمی که گرفته و خروجی که در دو انتخابات گذشته شاهد بودیم تجدید نظر کند. علی‌القاعده تازمانی که حاکمیت و دستگاه‌های مسئول تجدید نظر نکردند نباید انتظار داشته باشیم که مردم تجدید نظر بکنند. باید اول خودمان شروع کنیم، رفتارمان را اصلاح کنیم و قوانینی که منجر به این وضعیت شده و رفتارهایی که منجر به این واکنش‌ها در جامعه شده است را اصلاح کنیم. در درجه بعد باید از مردم انتظار داشته باشیم، من در عرایضم هم گفتم که صحبت‌های رهبری برای برگزاری یک انتخابات مشارکتی، پرشور و رقابتی که شاهد حضور همه سلایق و نمایندگان جریان‌های سیاسی باشیم، درواقع وظیفه مردم نیست که این لوازم و بستر را فراهم کنند، این وظیفه حاکمیت و دولتمردان و مجلس است. ما این اقدامات را انجام ندادیم، به قول معروف «گل بود به سبزه نیز آراسته شد.» ما اعتراض می‌کردیم که کاندیداها یا صلاحیت دارند یا ندارد، این احراز صلاحیت چه چیزی است که شورای نگهبان با تمسک به این کلی از فرصت‌ها را از بین برده است. در این دوره ما شاهد بودیم که هیات‌های اجرایی هم این کار را کردند. ما باید خودمان ابتدا آن چیزی که لازم است را انجام بدهیم بعد مردم را به مشارکت پرشور تشویق کنیم و از جریانات سیاسی هم انتظار داشته باشیم که مردم را تشویق کنند و اینکه صندوق رای، در یک نظام جمهوری قطعا می‌تواند منشأ تحول و تغییر باشد شکی نیست ولی به شرط اینکه مردم در آن نقش‌آفرین باشند.»

صادق محصولی جلسه را به هم ریخت

جواد امام در ادامه به بگومگویی که با صادق محصولی، دبیرکل جبهه پایداری در جلسه داشت اشاره کرد و گفت: «برای مثال آقای محصولی را دعوت کرده بودند. بالاخره ایشان عضو یک تشکیلات سیاسی هستند و حضورشان هم محترم است ولی گزارشات خلاف واقعی را اعلام کرد که باعث شد، جلسه را به هم بریزد. من در واقع به‌عنوان کسی که ناظر عینی بودم و در انتخابات ۸۸ حضور داشتم به خاطر دارم که پایان انتخابات ساعت ۱۰ توسط فرمانداری اعلام شد، ایشان در جلسه اعلام کرد که پایان جلسه ساعت یک بعد از نیمه شب برگزار شد. ایشان ساعت انتخابات را نمی‌دانست، من عرض کردم خلاف نگویید، دروغ نگویید، این گزارشی که اعلام می‌کنید، دروغ است. من به‌عنوان نماینده آقای موسوی از صبح جمعه در فرمانداری حضور داشتم. تا روز بعد، یک رای، یک صندوق، شمارش و صورتجلسه نشده بود. چرا چیزی را گوشه و کنار می‌زنید که خودتان هم نمی‌توانید پاسخگوی آن باشید. ایشان جلسه را به هم ریخت. اگر قرار بود جلسه منشأ اثر باشد و حتی جریانات سیاسی بتوانند با مردم گفت‌وگو کنند و اثری داشته باشند، باید خیلی زودتر از اینها تشکیل جلسه می‌شد.»

صحبت‌های رئیس‌جمهور جدی و صریح بود

سخنگوی جبهه اصلاحات معتقد بود، صحبت‌های رئیس‌جمهور صریح و جدی بود و در ادامه توضیح داد: «البته به نظر می‌رسد رئیس‌جمهور در مطالب خودش صحبت جدی را که دهه‌ها خاستگاه مردم و جریانات سیاسی بوده است که شورای نگهبان، برخلاف آن عمل می‌کرده است به‌صراحت اعلام کرد که اصل بر صلاحیت است، مگر اینکه کسی براساس قوانین و مستندات قانونی توسط مراجع رسمی ردصلاحیت بشود. اگر قرار بود که این اتفاق بیفتد باید قبل از انتخابات رخ می‌داد نه اینکه نماینده شورای نگهبان همزمان با پیش‌ثبت‌نام اعلام کند که افراد بدانند که چیزی تغییر نکرده و آنهایی که در دوره‌های قبل رد شده‌اند، این دوره هم رد می‌شوند. این تشویق بوده است؟ در دوره‌های قبل به رفتار شورای نگهبان اعتراض کردند، شورای نگهبان گفته وظیفه‌اش مشارکت نیست، افزایش مشارکت ارتباطی به ما ندارد، مگر می‌شود کسی به عمل و نتیجه عمل خودش بی‌توجه باشد، آن هم در حرکتی که در برگیرنده یک جامعه، یک جریان و یک کشور است. شما برای انتخاباتی تلاش می‌کنید که حق مردم است اگر حق مردم را سلب کردید طبیعی است که مردم شرکت نمی‌کنند، پس حق‌الناسی که رهبری گفت کجاست؟ یکی از اشکالات جلسه این بود که رئیس جبهه اصلاحات در جلسه دعوت نشده بود. از من به‌عنوان دبیرکل مجمع ایثارگران دعوت شده بود. ما انتظار داریم با این رفتارها مشارکت حداکثری شکل بگیرد؟»

حمید رسایی، مسئول کمیته انتخاباتی شریان درگفت‌وگو با «فرهیختگان»:

اصلاح‌طلبان برای گرفتن سهم بیشتر از کیک انتخابات اعتراض می‌کنند

یکی از مهم‌ترین حواشی جلسه رئیسی با نمایندگان احزاب دعوا بر سر تعیین مقصران فتنه ۸۸ به عنوان عامل کاهش مشارکت بود. حمید رسایی، عضو سابق جبهه پایداری و از موسسان حزب جدیدالتاسیس شریان درگفت‌وگو با «فرهیختگان» ضمن اشاره به ماجرای این حاشیه مهم‌ترین دلیل کاهش مشارکت را تخریب چهره نظام و رفتارهای اشرافی و غیر مردمی مسئولان می‌داند. مشروح این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

اصلاح‌طلبان به جای قانون سهم‌خواهی می‌کردند

رسایی محتوای جلسه با رئیس‌جمهور را اینگونه توضیح داد: «جلسه‌ی خوبی بود مثل همه جلسات قبلی که معمولا آقایان می‌آیند و حرف‌هایشان را می‌زنند. اصلاح‌طلبان ناراضی و ناراحت بودند از اینکه چرا حاکمیت به آنها سهم بیشتری در تائید صلاحیت‌ها نمی‌دهد. از این طرف دوستان اصولگرا پاسخ می‌دادند که باید طبق قانون عمل شود. چیزی که خیلی عجیب بود این بود که هیچ‌کس از آنها بر اجرای قانون تاکید نمی‌کرد و اعتراض‌شان صرفا این بود که چرا سهم‌شان از کیک بیشتر است. درحالی‌که مثل یک لیگ فوتبال که چند تیم در آن رقابت می‌کنند اگر برخی قواعد بازی را رعایت نکنند به صورت طبیعی دچار محدودیت‌هایی می‌شوند. حتی ممکن است بازیکنانی که به قواعد پایبند نیستند از زمین اخراج شوند. کسی حق ندارد اعتراض کند که چرا از تیم مقابل بازیکنی اخراج نشده است. باتوجه به اینکه ما در ایام ۹ دی بودیم برخی به حوادث ۸۸ نیز اشاره کردند که این هم مورد ناراحتی برخی از حاضران قرار گرفت که این هم طبیعی بود. چون وقتی این موارد یادآوری می‌شود قاعدتا افرادی که تقصیر داشتند نقش‌شان یادآوری می‌شود. البته اسمش را نمی‌شود دعوا گذاشت. اما یک بگومگویی شکل گرفت که حاضران با ذکر صلوات ختمش کردند. این دعواها خیلی نبود و جزء حاشیه‌ها محسوب می‌شود.»

اگر مشارکت در انتخابات سال جاری بیشتر از سال ۹۸ نباشد کمتر نخواهد بود

نماینده مجلس هشتم و نهم در ادامه در مورد واکنش رئیس‌جمهور به حواشی به‌وجودآمده خاطرنشان کرد: «آقای رئیسی در این جور موارد ورود نمی‌کند. صحبت ایشان بعدا توسط نهاد ریاست جمهوری منتشر شد. ایشان ضمن رعایت برخی اصول بر قانونگرایی تاکید داشتند.»

عضو سابق جبهه پایداری در ادامه کنار بودن و تلاش برای حل مشکلات آنها را مهم‌ترین عامل افزایش مشارکت عنوان کرد و در مورد محتوای صحبت خودش در جلسه با رئیس‌جمهور گفت: «خود من هم در این جلسه به دو موضوع اشاره کردم. مدیریت نظام باعث شده کار به جایی برسد برخی که روزی جمهوری اسلامی را متهم می‌کردند به عدم امانت‌داری و حفاظت از رای مردم امروز اصطلاحا زنبیل گذاشته‌اند و برخی نیز یادشان رفته زنبیل‌شان را بیاورند و مطالبه‌شان این است که وقت بیشتری برای ثبت‌نام گذاشته شود. آقای مجید انصاری درخواستش این بود که با یک دو فوریت مجددا ثبت‌نام انتخابات شروع شود که این درخواست کاملا مضحک و بی‌منطق است. علاوه بر این تاکید کردم که افزایش مشارکت محصول یک فرآیند چندماهه نیست و نیاز به یک فرآیند مستمر دارد. دولت نقش دارد، قوه قضائیه و مجلس هم نقش دارند. با کار و تلاش و رسیدگی به مردم میزان مشارکت هم افزایش پیدا می‌کند. فکر می‌کنم تنها کسی که برخلاف حرف بقیه در جلسه تاکید کرد که اگر مشارکت در انتخابات سال جاری بیشتر از سال ۹۸ نباشد کمتر نخواهد بود، من بودم. من این را به این دلیل گفتم که در سال ۹۸ وقتی مردم گرفتار سیل بودند باید در قشم و توچال دنبال رئیس جمهوری می‌گشتند که یک سال و نیم از دفترش هم بیرون نیامده بود. به طور کلی جنس دولت از جنس مردم نبود. من در جلسه خطاب به آقای رئیسی نیز گفتم که من ایشان را هم بدون عیب و ایراد نمی‌دانم. انتقاداتم را هم علنی گفته‌ام ولی بالاخره جنسش از جنس مردم است. کنار مردم و پای کار مردم است. دارد می‌دود و تلاش می‌کند، مردم هم این را احساس می‌کنند. خب این حتما تاثیر می‌گذارد. البته اگر یک سری مشکلات معیشتی و اقتصادی هم بهبود پیدا کند حتما مشارکت خیلی بیشتر از این است.»

اتفاقات مجلس ششم و دهم باعث کاهش مشارکت در انتخابات‌های بعدی شد

عضو شورای مرکزی شریان با اشاره به انتخابات مجلس هفتم و یازدهم میزان مشارکت در این دو انتخابات را کمترین میزان مشارکت در انتخابات‌های مجلس توصیف کرد و در این‌باره گفت: «من در جلسه با رئیس‌جمهور تاکید کردم که در اولین انتخابات مجلس هم میزان مشارکت ۵۲ درصد بوده است. انتخاباتی که در زمانی برگزار شد که اول انقلاب بوده است، شور انقلابی بوده، مشکلات تاثیر اجتماعی کمی داشته و مردم مملو از امید بوده‌اند. اصلاح‌طلبان هم ادعا می‌کنند در آن ردصلاحیت نداشتیم. کمترین میزان مشارکت برای مجلس دهم و هفتم است که بعد از دوره پرحاشیه مجلس ششم برگزار شد. میزان مشارکت در این مجلس ۵۱ درصد شد. این نشان می‌دهد که اتفاقا سیاست زدگی‌ها، تنش‌ها و پنجه کشیدن به چهره نظام سبب ناامیدی مردم می‌شود و مشارکت را کاهش می‌دهد. هرکجا هم عقلی حاکم بوده و مطالبات مردم پیگیری شده مشارکت بهبود پیدا کرده است. ما دوبار در انتخابات مجلس نسبت به سیر طبیعی مشارکت کاهش شدید را شاهد بوده‌ایم. یک بار بعد از مجلس ششم، یک بار هم بعد از مجلس دهم که در هردو آنها اصلاح‌طلبان به قول خودشان مجلس را قرق کرده بودند. در انتخابات مجلس هفتم میزان مشارکت از ۶۷ درصد به ۵۱ درصد رسید. در مجلس دهم هم میزان مشارکت از ۶۱ درصد به ۴۲ درصد رسید.»

ردصلاحیت‌ها کمترین تاثیر را در کاهش مشارکت دارد

حمید رسایی در پایان برخی از مصادیق رفتاری مسئولان که در کاهش مشارکت تاثیر دارد را این‌گونه برشمرد: «اصلاح‌طلبان همواره از رد صلاحیت گلایه می‌کنند و نباید این امر را بهانه قرار دهند. من در جلسه تاکید کردم که کمترین نقش در مشارکت را این امر دارد. بیشترین نقش در کاهش مشارکت را سبک زندگی مردم دارد. سکونت فرزندان مسئولان در خارج از کشور، دور دور کردن فرزندان مسئولان با ماشین‌های میلیارد دلاری، رانت خوری‌ها، تبعیض، سکونت‌ها در مناطق خوش آب و هوا، فاصله طبقاتی، سبک مدیریتی غیر مردم و توام با ناکارآمدی که برخی از مسئولان دارند و باند بازی و زد و بندهای محفلی بیش از هرچیز دیگری در کاهش مشارکت اثر دارد نه بحث ردصلاحیت‌ها.»

ادامه در صفحه ۷

ابوالقاسم جراره، دبیرکل حزب شریان درگفت‌وگو با «فرهیختگان»:

این نشست دل‌ها را به هم نزدیک می‌کند

از ابوالقاسم جراره، دبیرکل حزب شریان نیز درباره آنچه در جلسه گذشت پرسیدم. او معتقد بود که همین تضارب آرا و مطرح کردن نظرات، نتایج مثبتی به همراه دارد و گفت: «این کاری که از جانب رئیس‌جمهور انجام شد، قاعدتا کار بسیار ارزشمندی است. به این جهت که هم تبادل نظر شکل می‌گیرد و احزاب و گروه‌های سیاسی و افراد شاخص سیاسی، حرف‌هایشان را می‌زنند. قطعا هدف آقای رئیس‌جمهور از این جلسات تضارب آراست و اینکه در باب مشارکت هم اثرگذار باشد. یعنی یک همدلی در باب مشارکت شکل بگیرد، همان‌طور که حضرت آقا در اول سال آن را مطرح کردند. این قطعا می‌تواند خیلی موثر باشد. ازجمله موضوعاتی که بیشتر مطرح شد، نارضایتی جریان اصلاح‌طلب و افراد حاضر در جلسه ناظر به موضوعات اقتصادی و غالبا حول محور تایید صلاحیت‌ها و اینها بود. البته حاشیه‌هایی در جلسه بود که قطعا دیدید و به گوش‌تان رسیده است. موضوعاتی بود که مربوط به سال ۸۸ است.» جراره در پاسخ به اینکه این نشست خروجی قابل توجهی نیز داشت گفت: «در همه نشست‌هایی که در آن درددل‌ها و نگرانی‌ها گفته شود، حداقلش این است که نکات، خیلی شفاف مطرح می‌شود. به جای اینکه موضوعات در رسانه‌ها انعکاس پیدا کند و سیاه‌نمایی باشد یا نقاط مثبت دیده نشود، مسائل با مسئول ارشد اجرایی کشور مطرح می‌شود، دیدگاه‌ها شنیده می‌شود و ایشان هم پاسخ مطالب را با تلاش‌هایی که دولت انجام می‌دهد تا مسائل و مشکلات اقتصادی را کاهش دهد و نگرانی‌ها را کم کند، بیان می‌کند. این نشست می‌تواند از این منظر منشأ اثر و خیر باشد، دل‌ها به هم نزدیک شود، مشکلات شنیده شود و اشکالات مرتفع شود، قطعا اینها اثرگذار است.»

محمدعلی وکیلی، نماینده مجلس دهم و مدیرمسئول روزنامه ابتکار:

از رئیس‌جمهور تمدید مهلت ثبت‌نام را درخواست کردیم

انتقاد به برگزاری دیرهنگام جلسه نکته‌ای است که تقریبا همه اصلاح‌طلبان دعوت‌شده به جلسه با سیدابراهیم رئیسی به آن معتقدند. محمدعلی وکیلی، نماینده مجلس دهم نیز از این قاعده مستثنی نیست. وکیلی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» علی‌رغم این انتقادها جلسه با رئیس‌جمهور را به‌دلیل ایجاد امکانی برای تضارب آرا مثبت ارزیابی کرد. مشروح این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

برگزاری جلسه احزاب با رئیس‌جمهور به نفع تضارب آراست

محمدعلی وکیلی، نماینده مجلس دهم و مدیرمسئول روزنامه ابتکار در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درباره جلسه احزاب با رئیس‌جمهور گفت: «به‌لحاظ اینکه سلایق مختلف دعوت شده بودند، جلسه خوبی بود. اولین بار بود که این تعداد آدم و با این تفاوت سلیقه زیر یک سقف جمع می‌شدند اما اشکالش این بود که دیرهنگام برگزار شد، یعنی اگر قرار بود این جلسه موثر باشد، باید قبل از ثبت‌نام‌ها تشکیل می‌شد. الان به‌هرحال در محدودیتی هم زمانی و هم ثبت‌نامی گرفتار هستیم. به‌گونه‌ای که یک جریان سیاسی تقریبا امری برای عرضه ندارد. حالا بخواهد تشویق شود، چه در تشویق به تضارب آرا بین ذی‌نفعان و تشکل‌های مختلف، ماهیت قصه را خیلی تغییر نمی‌دهد. اما اصل این تضارب، خوب است.»

وظیفه شورای نگهبان احراز عدم صلاحیت است نه احراز صلاحیت

وکیلی در ادامه یکی از مهم‌ترین صحبت‌های رئیس‌جمهور در این جلسه را این‌گونه توضیح داد: «رئیس‌جمهور جمله‌ای گفتند که نقطه تاریخی دعوای ما با شورای نگهبان بود. ما همواره معتقد بودیم که وظیفه شورای نگهبان احراز عدم صلاحیت است و نه احراز صلاحیت. درحالی‌که دوستان شورای نگهبان و نظارت معتقدند احراز صلاحیت وظیفه‌شان است. چون به این معتقدند بنابراین اگر برای کسی دلیلی جهت عدم صلاحیت پیدا نکنند، ذیل مفهوم عدم احراز او را محروم می‌کنند. اما ما معتقد بودیم قانون خلاف این را می‌گوید. قانون اساسی و آموزه‌های ما اصل را بر صلاحیت همه گذاشته است، مگر اینکه خلافش ثابت شود، بنابراین احراز عدم صلاحیت از وظایف شورای نگهبان است و اگر این کار درست شود، آن موقع دیگر مفهومی تحت‌عنوان عدم احراز موضوعیت ندارد. از این رو این تعداد از افراد درطول این مدت ذیل عنوان عدم احراز محروم می‌شوند که نباید این اتفاق بیفتد. رئیس‌جمهور در آن جلسه گفتند ما معتقدیم فرض بر صلاحیت افراد است، مگر اینکه خلافش ثابت شود. اکنون اگر بنا باشد دستگاه‌های نظارتی به این حرف رئیس‌جمهور عمل کنند، به‌هرحال فرصت خوبی ایجاد می‌شود؛ چراکه در آستانه اعلان نظر هیات‌های نظارت پیرامون ثبت‌نام‌شده‌ها هستیم و آنها با چنین نگاهی می‌توانند طیف گسترده‌ای از آدم‌ها را که در هیات‌های اجرایی ذیل عنوان عدم احراز محروم شده‌اند به میدان رقابت بازگردانند و بر افزایش میزان مشارکت تاثیر بگذارند.»

جلسات با رئیس‌جمهور مفید اما کم‌تاثیر در مشارکت است

وکیلی اگرچه برگزاری جلسات این چنینی را مثبت ارزیابی کرده اما تاثیر آن را بر افزایش میزان مشارکت چشمگیر ندانست و تاکید کرد: «موضوع کلی به نام انتخابات وجود دارد و ۴۰ تا ۵۰ آدم با سلایق مختلف و دیدگاه‌های متفاوت آنجا می‌نشینند، هرکسی هم می‌خواهد دیدگاهش را بیان کند. خیلی امکان این وجود ندارد که موضوع واحدی برای جلسه انتخاب شود. بخشی از این جلسات درددل است، بخشی پیشنهاد است و بخشی از وقت را خود رئیس‌جمهور صحبت می‌کند. مطرح شدن دیدگاه‌های این افراد درکنار یکدیگر درهرصورت کار خوبی است اما حالا این مقدار از این اقدام برای رسیدن به مشارکت حداکثری کافی نیست.

زمان ثبت‌نام در انتخابات تجدید شود

نماینده مجلس دهم در پایان در رابطه با مشارکت فعالانه احزاب اصلاح‌طلب در انتخابات ابراز امیدواری کرد و گفت: «اصلاح‌طلبانی که در جلسه صحبت کردند، پیشنهادشان این بود که اگر آقایان در بحث مشارکت جدی هستند بهتر است که در قالب شورای سران قوا ثبت‌نام را تجدید و فرصت جدیدی برای ثبت‌نام ایجاد کنند؛ چراکه این بدعت پیش‌ثبت‌نام، بخش نخبگانی جامعه را غافلگیر کرد و بخش زیادی از نخبگان اصلا برای نام‌نویسی در مرحله پیش‌ثبت‌نام فرصت نکردند که اسم بنویسند. به همین جهت دوستان ما پیشنهاد دادند که می‌توان با تشکیل جلسه سران سه قوه فرصت تجدید ثبت‌نام را ایجاد کرد.»

محسن هاشمی، رئیس شورای مرکزی حزب کارگزاران سازندگی درگفت‌وگو با «فرهیختگان»:

جلسه‌ای که ۲ سانت قلوب را به هم نزدیک‌تر کرد

حواشی جلسه احزاب با رئیس‌جمهور بیش از همه دامن محسن هاشمی، رئیس شورای مرکزی حزب کارگزاران را گرفت. اظهارات او در این جلسه توسط چندین نفر با واکنش مواجه شد. صادق محصولی که با طرح موضوع فتنه ۸۸ زمینه جنجال را فراهم کرده بود مطابق آنچه محسن هاشمی گفته از اظهارات رئیس شورای مرکزی کارگزاران نیز نگذشته و نگاه او را عامل ایجاد فقر در جامعه می‌خواند. مشروح این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

جلسه بیشتر کارکرد تبلیغاتی داشت

محسن هاشمی اگرچه جلسه نمایندگان احزاب با رئیس‌جمهور را در تقریب قلوب بین حاضران موثر دانست اما به‌طور کلی این جلسه را تبلیغاتی و کم‌نتیجه دانسته و در این‌باره می‌گوید: «جلسه رئیس‌جمهور با نمایندگان احزاب جلسه‌ای است که در گذشته هم بود و سالی یکبار تشکیل می‌شود. قبلا هم بود اما این دفعه جلسه تمامش انتخاباتی بود اما خیلی دیر برگزار شد. موقعی برگزار شده که تمام مسئولان فعال در انتخابات کارشان را انجام داده بودند و دیگر هر توصیه‌ای هم احزاب داشتند، قابل انجام نبود. این جلسه انتخاباتی را باید اوایل تابستان می‌گذاشتند چون قرار بود بحث پیش‌ثبت‌نام‌ها هم انجام شود. مجلس یک قانون را با عجله تصویب کرده و شورای نگهبان هم با عجله این قانون را تایید کرده است. مرداد ماه پیش‌ثبت‌نام‌ها شروع شد و شورای نگهبان هم که ایستگاه آخر است تا اواسط ماه نظر نهایی‌اش را داد. درنتیجه همه توصیه‌های انتخاباتی که احزاب داشتند در عمل به سنگ می‌خورد چون رئیس‌جمهور قانونا هیچ‌کدامش را نمی‌تواند پیگیری کند مگر از طریق یک لایحه سه‌فوریتی. درنتیجه به نظرم می‌آید که جلسه بیشتر تبلیغاتی بود و با هدف تقریب قلوب برگزار شده بود و موفق شد ۲ سانت قلوب را به هم نزدیک کند.»

اصلاح‌طلبان از پیش‌ثبت‌نام انتخابات ناراضی بودند

رئیس شورای مرکزی کارگزاران محتوای ارائه‌شده توسط اصلاح‌طلبان در جلسه با رئیس‌جمهور را این‌گونه روایت می‌کند: «این جور جلسات عمدتا در دو ساعت برگزار می‌شود. جلسه روز دوشنبه هم از ۷ تا ۹ شب بود که البته نیم ساعتی هم تمدید شد. بعد از آن هم شام صرف شد که باعث شد جلسه تا ده‌ونیم طول بکشد. برای اینکه در این جلسه ۵۰ نفر بخواهند صحبت کنند نهایتا دو دقیقه زمان دارند. اگر بعضی‌ها هم صحبت نکنند، می‌شود نفری سه دقیقه. درنتیجه در چنین جلسه‌ای نمی‌شود یک موضوع مهم را مطرح کرد. با این وجود اکثر کسانی که حضور داشتند سعی کردند که نظرات‌شان را مطرح کنند. در ابتدا عمده نظرات مربوط به بحث انتخابات بود که اصلاح‌طلبان عمدتا ناراضی بودند، به‌ویژه از ابلاغ قانون جدید و نحوه اجرای آن. اصلاح‌طلبان از پیش‌ثبت‌نام انتخابات که به یکباره اتفاق افتاده و هیچ‌کس برای آن برنامه‌ریزی و آمادگی نداشت، ناراضی بودند. بعد هم عده‌ای از هیات‌های اجرایی خطاب به وزیر کشور که در جلسه حاضر بود، گلایه کردند. در انتخابات امسال هیات‌های اجرایی از شورای نگهبان بدتر عمل کرده‌اند؛ چراکه از مجموع ۵۰ هزار ثبت‌نامی در پیش‌ثبت‌نام‌ها که ۲۵ هزار نفرشان در مهر ثبت‌نام‌شان را قطعی کردند، آقایان ۳۰ درصد را رد کردند. ۳۵۰۰ نفر با استدلال عدم احراز صلاحیت حذف شدند و همین میزان هم با استدلال عدم صلاحیت حذف شدند. درنتیجه هیات‌های نظارت در مجموع هفت هزار نفر را قلع‌وقمع کردند که باعث شد برخی حاضران گلایه‌مند شده و بگویند که هیات‌های اجرایی بدتر از شورای نگهبان عمل کردند. نکته سومی که مطرح شد اعتراض به عدم اختصاص وقت کافی برای پرونده افراد ثبت‌نام‌کرده است. سابقه نداشته است که هیات‌های اجرایی در یک هفته ۲۵ هزار پرونده را رسیدگی کنند. برای هر پرونده چقدر وقت گذاشته شده است. اگر می‌خواستند برای هر پرونده ۲۰ دقیقه وقت بگذارند، چندصد روز وقت نیاز داشتند.» انتقاد از عدم حضور آذر منصوری، رئیس جبهه اصلاحات در جلسه، دیگر انتقادی است که محسن هاشمی مطرح کرد و در این‌باره گفت: «بعضی اصلاح‌طلبان گلایه داشتند که چرا رئیس جبهه اصلاحات دعوت نشده است. آذر منصوری با رای ۳۱ عضو جبهه اصلاحات انتخاب شده و عدم دعوت ایشان به نوعی دهن‌کجی به جبهه اصلاحات محسوب می‌شود.» هاشمی در مورد سایر انتقادات مطرح شده توسط اصلاح‌طلبان افزود: «آخرین درخواستی که شد این بود که آقای رئیس‌جمهور اگر قصد دارد کاری انجام دهد باید یک لایحه سه‌فوریتی به مجلس ارائه کند.»

ما همه در یک کشتی هستیم

هاشمی امکان پاسخگویی به حجم گسترده‌ای از انتقادات را در یک مدت زمان محدود ناشدنی دانست و اظهارات رئیس‌جمهور را این‌گونه روایت کرد: «در پاسخ به این حجم از مطالبات طبیعتا نمی‌توان توقع داشت که رئیس‌جمهور همه را جامع پاسخ دهد، به همین دلیل آقای رئیس‌جمهور در یک پاسخ کلی گفتند که همه ما در یک کشتی هستیم و اضافه کردند که براندازان فرقی بین ما قائل نیستند. تقاضای رئیس‌جمهور این بود که برای برگزاری یک انتخابات پرشور امید به جامعه تزریق شود. اینکه مدام نمایندگان احزاب منفی مصاحبه کنند، روزنامه‌هایشان مطالب منفی منتشر کنند و هیچ‌کدام از موفقیت‌ها را ننویسند، منجر به کاهش امید می‌شود. البته گفتند که دولت سعه‌صدر بالایی دارد و برخوردی با کسی نمی‌کند ولی خب، این روش هم درست نیست. مطالبه کردند که آیا دولت یک مورد هم کار مثبت انجام نداده که در روزنامه‌ها به آن پرداخته شود. از این جهت گلایه کردند.»

دشمن عامل همه مشکلات نیست

محسن هاشمی در ادامه صحبت‌های مطرح شده از جانب خودش را در این جلسه این‌گونه تشریح کرد: «خیلی‌ها که در جلسه در مورد انتخابات صحبت کردند نظرشان این بود که مهم‌ترین دلیل کاهش مشارکت در انتخابات، مشکلات اقتصادی است. من هم که دیدم بقیه موارد مطرح شده است در این زمینه صحبت کردم و گفتم که سران سه قوه خیلی کلمه دشمن را در صحبت‌هایشان تکرار می‌کنند. می‌گویند که دشمن نمی‌گذارد کار بشود و با برنامه‌ریزی برای تضعیف انقلاب و ایران مانع فعالیت ما شده است. به تعبیری، مشکلات را مدام به گردن دشمن می‌اندازند. میان این ادبیات با نگاه مردم کم‌کم تفاوت ایجاد شده است. مردم دیگر نگاه اینچنینی به تاثیر دشمن در مشکلات کشور ندارند و دشمن را عواملی می‌دانند که باعث افزایش فقر در جامعه و انتقال طبقه متوسط به سمت طبقه فقیر می‌شود. از نظر آنها دشمن کسانی هستند که با شعارهای خاصی ثبات کشور در زمینه اقتصاد را به خطر انداخته و باعث می‌شوند که درآمدهای دولت کاهش یافته و فرصت ایجاد اشتغال از بین برود. مردم دشمن را سیاست‌هایی می‌دانند که پول چاپ می‌کنند و تورم بیشتر را موجب می‌شوند و مردم را فقیرتر می‌کنند. در ذهن مردم دشمن اصلی همان کسانی‌اند که مساله فقر را درست دنبال نمی‌کنند. این باعث می‌شود که نظر مردم نسبت به انقلاب منفی شود. تاثیرش هم این است که یا در انتخابات شرکت نمی‌کنند یا اگر شرکت کنند رای باطله می‌دهند. مشابه اتفاقی که در انتخابات ۱۴۰۰ رخ داد و رقیب آقای رئیسی رای باطله بود. بعد از آرای ایشان بیشترین آرا به سبد آرای باطله ریخته شده بود. آقای رئیسی در پاسخ به این نظرات گفتند مردم ما آنقدر خوبند که حتی اگر دچار مشکلات معیشتی و فقر شوند بازهم نظرشان نسبت به انقلاب و ولایت عوض نمی‌شود.»

دعوای هاشمی و محصولی

جلسه رئیس‌جمهور با نمایندگان احزاب علاوه‌بر دعوای محصولی بر سر معرفی مقصران فتنه ۸۸ حواشی دیگری نیز داشت که دامن محسن هاشمی را نیز گرفت. رئیس شورای مرکزی کارگزاران این حواشی را این‌گونه روایت می‌کند: «در مورد حواشی جلسه هم که در رسانه‌ها خبرش منتشر شده است باید بگویم که درگیری‌های لفظی بین آقای محصولی و برخی از اصلاح‌طلبان پیش آمد چون ایشان به یکباره اتفاقات سال ۸۸ را مطرح کردند و گفتند افرادی که از شورای نگهبان انتقاد کرده و دم از کاهش مشارکت می‌زنند همان کسانی هستند که در انتخابات ۸۸ که پرشورترین انتخابات بود، حاضر نشدند نتیجه انتخابات را بپذیرند. اینجا مقداری حاشیه اتفاق افتاد. ایشان به صحبت‌های من که در مورد فقر صحبت کردم هم واکنش نشان داد و توضیح داد که فقر تقصیر خودتان است و تعجب می‌کنم که آقای هاشمی از فقر صحبت می‌کند.»

گلایه هاشمی از صداوسیما

یکی از انتقادات مطرح شده توسط محسن هاشمی در این جلسه یاد نکردن دولت و صداوسیما از آیت‌الله هاشمی در سالگرد فوت ایشان بود. هاشمی گلایه‌اش را این‌گونه بازگو می‌کند: «من البته یک گله‌ای هم از آقای رئیس‌جمهور و صداوسیما کردم که چرا در سالگرد فوت آقای هاشمی‌رفسنجانی هیچ یادی از ایشان نمی‌شود، درحالی‌که نسبت به دیگران تبلیغات وسیعی می‌شود و بعد اجازه خواستم که صحبت‌های آیت‌الله هاشمی در موضوع فقر را بازگو کنم. آقای هاشمی قبل از انقلاب زمانی که می‌خواستند بنیاد فرهنگی تاسیس کنند، اسم بنیاد خودشان را رفاه گذاشتند. رفاه مردم ایران در نگاه‌شان پراهمیت بود و کتاب امیرکبیر و توسعه را در همین موضوع نوشتند. باید برای دولت مساله توسعه و جلوگیری از فقر اهمیت بسزایی داشته باشد. آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی همیشه پرهیز می‌کردند از دادن شعارهایی که برای مردم ایجاد مشکل می‌کند و نتیجه‌ای هم در پی ندارد. خواستند که کشور از شعارزدگی پرهیز کند. یکی دو نفر دیگر هم از این حرف خوش‌شان نیامد و متلک‌هایی انداختند.»

درباره برخی فعالیت‌های سیاسی دولت که ربطی به دیدگاه‌های رئیس‌جمهور ندارد

به شأن سیاسی رئیس‌جمهور رحم کنید

عطیه همتی
دبیرگروه نقد روز

از تاکیدات مهم مقام معظم رهبری در همه ادوار دولت‌ها این بوده است که از حمایت جریان‌های سیاسی در انتخابات‌های مجلس شورای اسلامی دوری کنند و پیش از این نیز رهبری این تذکر را به دولت‌های پیشین داده بودند. رئیس‌جمهور بارها در سخنان خود روی این موضوع تاکید کرده که در انتخابات مجلس اسفند ۱۴۰۲ حمایت دولت از همه احزاب سیاسی است و دولت هیچ کاندیدایی در انتخابات ندارد و از هیچ لیست پیشنهادی ندارد. در ۱۳ آبان امسال رئیسی در پایان سفر خود به کردستان در نشست خبری به‌صراحت گفت: «دولت خود را موظف به برگزاری یک انتخابات مشارکتی، با امنیت بالا و کاملا رقابتی به‌عنوان جلوه‌ای از مردم‌سالاری می‌داند» و در ادامه تاکید کرد: «به‌عنوان دولت هیچ کاندیدایی در انتخابات نخواهیم داشت و صرفا به‌دنبال ایجاد زمینه مشارکت گسترده‌تر و بالاتر همه مردم و گروه‌ها در انتخابات هستیم.»

حتی رئیسی در ۱۱ دی‌ماه در نشست مشترک دولت با استانداران نیز دوباره روی این گزاره تاکید کرد و گفت مجموعه دولت که قطعا این کلمه شامل همه کابینه و مشاوران وی نیز می‌شود در انتخابات پیش‌رو نامزد یا لیست انتخاباتی نخواهد داشت و از هیچ نامزد و لیستی حمایت نخواهد کرد و در انتخابات صرفا مجری و برگزارکننده خواهد بود و تلاش می‌کند انتخابات بی‌نقصی را برگزار کند.

با وجود همه تکذیب‌ها و تاکیدها به بی‌طرفی دولت در انتخابات، دوشنبه ۱۱ دی در همایش «قله نزدیک است» که شریانی‌ها در مجموعه فرهنگی سرچشمه برگزار کردند، محمد حاج‌ابوالقاسم مشاور رئیس‌جمهور در امور روحانیت با شرکت در این همایش گفت حامل «سلام» رئیس‌جمهور است! موضوعی که این سوال را به‌وجود آورد که مگر طبق گفته رئیس‌جمهور نباید مجموعه دولت در انتخابات ریاست‌جمهوری صرفا در نقش برگزارکننده ظاهر شود و شائبه حمایت از یک جریان خاص را از بین ببرد؟ از این رو پیشنهاد می‌شود حاج‌ابوالقاسم برای از بین بردن همه شائبه‌ها در جلسات همه احزاب سیاسی شرکت کنند و حامل سلام رئیس‌جمهور نیز باشند. اما رئیسی برای آنکه حرف‌هایش درخصوص حمایت از همه احزاب سیاسی در حد حرف و تاکید نماند نیز چندساعت بعد از جلسه شریانی‌ها در همان روز ۱۱ دی نشستی با همه احزاب سیاسی کشور برگزار کرد تا چهره‌های مختلف سیاسی را در دیداری صمیمانه دور هم جمع کند. عکس‌های منتشرشده در این نشست نیز به‌خوبی نشان‌دهنده عزم دولت برای حمایت از همه احزاب سیاسی کشور است که در جلسه‌ای ولو تشریفاتی درکنار هم قرار گرفتند تا بتوانند به میزان مشارکت در انتخابات- که این روزها از مهم‌ترین دغدغه‌های کشور است- کمک و همه مردم را به شرکت در انتخابات دعوت کنند. همچنین این دعوت نشان از تلاش‌های خوب دولت و شخص رئیسی به‌عنوان مجری بی‌طرف و مستقل در انتخابات مجلس خواهد بود.

به‌نظر می‌رسد با وجود همه تلاش‌هایی که رئیس‌جمهور برای رفع شبهه‌های انتخاباتی پیرامون دولت انجام می‌دهد و موضع صریح او، همچنان یکی از جریان‌های سیاسی فعالیت انتخاباتی خود را ذیل وزارت راه انجام می‌دهد و شخص وزیر هم مرزبندی مشخصی با این موضوع ندارد؛ موضوعی که در افکار عمومی خلاف موضع رئیس‌جمهور برداشت می‌شود و به روند کاری دولت آسیب می‌زند. این توقع از همه وزیران دولت می‌رود که حداقل به چهره رئیس دولت رحم کرده و این بدیهیات انتخاباتی را رعایت کنند.

ادامه از صفحه ۲